

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal.

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 169. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy óra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szombat, július 25.

Család és iskola.

— Iskoláink beszámolója. —

A Messinger-iskola értesítője.

Nagybeeskerek, július 25.

Gyakran hallatszik tanügyi körökből a panasz, hogy a nagyközönség vajmi keveset törődik a tanügyi kérdésekkel s így az iskola és család, éppen ellenére hivatásuknak, egészen elszigetelten állanak egymástól, pedig tény, hogy iskoláink, de minden tanítás és nevelésügyi intézményünk csakis akkor felelhet meg céljának, ha működésében minden irányban a társadalom bizalma, erkölcsi és anyagi támogatása és meleg érdeklődése kíséri. Család és iskola a legszorosabb viszonyban állnak egymással, egymást támogatniuk kell a nevelés és tanítás nehéz munkájában, ha eredményt akarnak felmutatni.

Ma egyáltalában hiányzik a család és az iskola között ez az érintkezés. Ország-szerre hangzik a jogos panasz, hogy a szülők csak év elején, mikor iskolába adják gyermeküket és az év végén, mikor a bukás veszélye fenyegeti őket, keresi fel az iskolát és csak igen kevés azon családok száma, kik állandó figyelemmel kísérik gyermekeik előmenetelét, kik az iskolának munkáját a családban támogatják, elősegítik és még jó szerencse, ha a szülő nem dolgozik éppen az iskola ellen, ami — sajnos — szintén elég gyakran előfordul, a gyermek nevelésének meg nem becsülhető kárára.

Az ügy rendkívüli fontosságára való tekintettel különösen három intézményt óhajtunk e helyen felemlíteni, amelyek alkalmasak városunk társadalmának az iskola iránt való érdeklődését felkelteni.

Örömmel üdvözljük ebből a szempontból a Messinger-féle leánynevelő-intézet derék igazgatóját, aki a család és iskola között tétőemű eme ür áthidalásul a jövő tanévben a szülői értekezleteket óhajtja városunkban is

meghonosítani. Ajánljuk az eszmét az illetékes körök figyelmébe, mert igen alkalmas a tanügyi kérdések népszerűsítésére. Általános a szülőket is érdeklő tanügyi, gyermeknevelési kérdések, olyanok, melyekhez a szülőknél megvan a hozzájárulási jogok és melyeknél az iskolának szükséges is, hogy a szülők véleményét ismerje, kerülnek itt, kellő előkészítés után, megvitatásra. Ezek az értekezletek bevonják a szülőket az iskola munkásságának körébe, az iskola iránt érdeklődést keltenek ott, ahol ennek az érdeklődésnek nem is szabadna hiányoznia, az iskolai és családi nevelést összehangzásba hozza és egymást kölcsönös támogatásra bírja.

A másik intézmény, amely városunkban a társadalmi érdeklődés felkeltésére közreműködhet, a Szabad Lyceum, azáltal, hogy nevelés- és tanításügyi kérdésekről is tartatna előadást. Ezeknek azonban nem szabadna hosszú paedagogiai elméleteket, hig lére feleresztve tárgyalni, hanem rövid lélegzetű, lehetőleg aktuális napi tanügyi kérdéseket, amelyekhez esetleg a hozzászólást is meg lehetne engedni. Ha ezek a kérdések közérdekek, akkor általános érdeklődést is fognak keltetni és a figyelmet az iskolák felé irányítják.

Kivános volna végül, ha a létesítendő kulturpalotában a muzeum egyik termében tanszermuzeumot is létesítenénk, amely a tanítás eszközeiben a hazában és a külföldön jelentkező haladást mutatná be a látogatóknak.

A társadalomnak érdekében áll, hogy az iskola kérdéseivel foglalkozzék, hiszen a családnak nem sünt meg minden kötelessége azzal, ha gyermekét az iskolába beírta. A nevelés és tanítás első sorban a szülők kötelessége és feladata, de melyet az iskolára ruháznak át. Az iskola azonban csak a családdal összehangban munkálkodva, képes nagy és felelősségteljes feladatát teljesíteni. Gyermek ellen vétkezik

az a szülő, aki ezt az összhangot megzavarja.

*

A Messinger Karolin-féle internátussal egybekapcsolt leánynevelő intézet értesítőjében Deutsch Aranka intézeti tanítónő értekezik a „Természetrizai kirándulások”-ról, szakértelemmel és a tárgy iránti igaz szeretettel. Egyetlen tantárgy tanítása sem kíván akkora körültekintést a tanító részéről, mint a természetriz tanítása és e cikk mutatja, hogy irójának milyen helyesek, modernnek e tárgy tanítására vonatkozó nézetei.

Az iskolai év minden mozzanatára kiterjeszkedő igazgatói jelentésből közöljük a következőket: Az intézet 4 tagozatból állott. Beírtak az elemi iskolába 68, a polgáriba 139, a kereskedelmi irányú tanfolyamra 16 és a kézimunka tanfolyamra 13, összesen 236 tanulót. Hogy az intézet fennállásának 5 esztendeje alatt mennyire fejlődött és hogy városunkban mennyire meg van a létjogosultsága ennek a második leányiskolának, azt mutatja, hogy míg a megnyitás évében, 1903-ban 98 tanuló, addig az elmúlt tanévben már 236 tanuló nyerte nevelését ebben a minden ízében modern, magyar nevelő-intézetben. Az igazgatói jelentés kiemeli, hogy az intézet mai kereteiben ennél több tanulót nem vehet fel és jelzi, hogy alaposak a kilátások, hogy a jövő tanévben kiépül az intézet másik emeletes szárnya is. Városunk kulturájának érdekében állana, hogy a derék igazgató ez a terve is mielőbb megvalósuljon és hisszük is, hogy az összes tényezők segítségével lesznek ebben a törekvésében.

A tanulók vallását tekintve: római katolikus volt 74, gör. kel. 31, református 6, ág. ev. 7 és izr. 118. Az anyanyelvre nézve magyar 147, német 55, szerb 31, tót 1, román 1 és bolgár 1. A szülők lakóhelyét tekintve, helybeli volt 159, torontálmegyei 41, más megyei 27 és külföldi 9. A tanulók számának tehát majdnem 40%-át a vidék szolgáltatja és mint az értesítőből látható, nemcsak az ország legmesszebb vidékéről, de külföldről is felkeresik a tanulók az intézetet. Ami bizonyára az intézet jó hírnevére vall.

Az intézet jól felszerelt internátusában 47 egész és 9 fél bealako volt.

Az értesítőnek igen értékes része az, amely az intézet tanítási és nevelési eljárásával foglalkozik és valóban a gondos nevelőre vallanak azok a kérelmek, melyeket az igazgató a szülőkhöz intéz, izléses egyszerűséget ajánlva a leányoknak a ruha-, kalap- és hajviseletben.

A „TORONTÁL” tárcája.

Cincinnati.

Sovány és hajlékony volt, mint a nád, oroszán feje kissé balra hajlott s a válláig leomló gesztenyebarna haja, mint sörény lobogott a szélben. Nazarenius szakállja ápolatlan volt és szalmaszálak is tarkállottak benne. Szemét a földre szegezte, mintha sarujának orrát nézte volna. Amikor az ember szemébe nézett, této-vázott s különös idegenszerűség és lankadság tükröződött szemében, olykor azonban lázas fény is csillant fel benne, máskor a csatornák zöldes-fekete, zavaros vizéhez volt hasonló, de néha azért megvillant, min a ttoledői penge.

Rozsdavörös kabátot hordott, vállára vetve, mint valami spanyol köpenyt, amelyben valami elegáns mozdulat is volt. Cincinnatiak hívták; azt beszélték róla, hogy hetenként többször is bójtölt, nem éppen csak pénteken. De elárult szerelemről, tőrurásról és szökésről is sugdostak...

Amikor megösmékedtem vele, tizenhárom éves lehettem. A nagy néptelen piazzára égetőn tüzött le a nap s a perzselő kövezeten nem látott az ember egyebet, mint egy-két kóbor kutyát és nem hallatszott más, csak a köszörüs Bastino ke-replő zaja. Lassan lépdelt, az unatkozó nagyurak bágyadtságával s lassan közeledett, mintha nem is törődne a kutyákkal; felvett a földről egy követ és feléjük dobta. A kutyák, farkukat csó-válva, kíváncsian közeledtek felé és ő gyermeke-sen, harsányan nevetett ennek. En is nevettem.

Amikor elhaladt az ablakom alatt, rákiál-tottam:

— Cincinnati!

Visszaforodt és amint meglátott, elmosolyodott: egy vabából szegfüt vettem ki és ledobtam. E naptól kezdve barátok lettünk.

Szombat este egymagamban álltam a hidon és néztem a halászbarkák visszatértét. Pompás naplemente volt, aranyló és skarlatvörös felhőkkel; a tenger felé villogott, szikrázott a folyó, a halmok felé pedig zöld volt, mint part fái, a melyek álmodozva tükröződtek a csillámló vízben. A barkák, nagy narancsszínű csikós és fekete arabeszk vitorláikkal lassan közeledtek: kettő már horgonyt is vetett és már partra is hordták halait. Fel-felhangzott a halászok kiáltóása és friss tengeri illat töltötte el a levegőt.

Amint megfordultam, Cincinnatiot láttam magam előtt. Verejtékben fürdött s valamit rejtegetett előlem a háta mögött, az ajka körül pedig gyermekesen ravasz mosoly játszadozott.

— Oho, Cincinnati! — és feléje nyujtottam apró, fehér kezemet.

Közelebb lépett és égő, piros pipaacsból, meg aranyszínű kalászból kötött csinos bokrétát nyujtott át.

— Köszönöm, köszönöm! O, mily szép! — és átvettem tőle.

Letörülte homlokáról a verejtéket, aztán rám pillantott és mosolygott.

— A pipacs piros és ott virit a sárga gabonában; megláttam és szedtem belőle és bokrétában elhoztam neked s te azt mondtad: szép... És Cincinnati a mezőről hozta és a nap, a nap... mint a tűz...

Igy beszélt tovább, töredezve, szüneteket tartva. Meg kellett magát erőltetnie, hogy gondo-

latait összefűzze; lelkeben ezer zavaros kép merült fel s közülök csak egyet-kettőt, a leg-egyszerűbbet és a legszinesebbet tudta meg-ragadni. A többiek szétfoszlottak, — ezt látni lehetett a szeméből. En csodálkoztam és — szépnek találtam. Most hirtelen a tulsó oldalra fordult, a barkák felé.

— Egy vitorla, — mondta elmerülve. — Két vitorla: egy fönt, egy meg lent, a víz alatt.

Látszott, hogy nem tudta, hogy az ott lent csak a tükrökép. Fel akartam világosítani és ő, mintha csak meg lett volna babonázva, rám bámult, de valószínűleg semmit sem értett meg szavaimból.

Most egy pipacs bele esett a folyóba. Szemével követte, ameddig csak bírta.

— Elmegy, messze, messze! — mondta végtelen szomorúsággal.

— Hová való vagy? — kérdeztem kis vártatva.

Arra felé fordult, ahol az ég még felhőtlen volt. A látóhatár felé a hegyek violaszínű kör-vonalai látszóttak, feljebb a folyón a vashid láncain át apró négyzetekbe osztva csillámlott az égbolt.

— Volt nekem fehér házacskám, igen. Mellette nagy kert, benne barackfák... és estefelé jött a Teresa... Szép volt a szeme. Szép Teresa! De ő...

Hirtelen elakadt; valami sötét gondolat futhatott keresztül agyán, szeme elsötétült. Aztán megint kiragyogott az arca, meghajolt előttem és énekelt eltávozott:

Amor, amor, acciucchem'ssa rame...
Ezután gyakran láttam viszont; magamhoz

Amit pedig a kis leányok színház, kávéház-látogatásáról, valamint az úgynevezett gyermekzsurokról mond, azok igazán megszívlelni méltó tanácsok a szülők részére.

A polgári iskola IV-ik osztályát végzett oly tanuló részére, kik ismereteiket kiegészíteni és betetőzni óhajtják, kereskedelmi irányú továbbképző tanfolyam volt, ahol magyar irodalmat és levelezést, német irodalmat és levelezést, kereskedelmi számtant, könyvviteltant, kereskedelmi- és váltóismeretet, művelődéstörténetet, gyorsírást és gépirást tanultak. A tanfolyamot ez évben 16 tanuló végezte eredménnyel. Ezenkívül volt kézi munka-, festészeti- és táncanfolyam.

Az intézet államsegélyben is részesül.

A tantestület a hitoktatókon kívül 16 tagból állott, kik közül 9 nő és 7 férfi. Intézeti orvos is van. A tanulók előmeneteléről csak statisztikai adatok számolnak be és nem közli a tanulók érdemsorozatait, amit igen sok szempontból csak helyeselni tudunk; mert valóban nem indokolható meg semmivel, miért kell a gyenge, esetleg bukott tanuló ország-világ elé mint ilyet oda állítani, a rettegett szégyennek kitenni. A polgári iskola 131 tanulója közül 25 kitűnő, 47 jeles, 34 jó, 24 elégséges és 1 elégtelen.

Az intézet főszerelésének gyarapodása mutatja az áldozatkészséget, melylyel az igazgató az iskola főszerelését folyton kiegészíti. Az összes leltári érték 98.305 korona.

Az ifjusági önképző-kör is igen szépen működött, 1 alakuló, 10 rendes és 1 zárógyűlést tartott. E gyűléseken szavaltak, felolvastak, zongoráztak, cimbalmoztak és énekeltek a tagok. Tartott a kör a tanév végén versenyszavaltat, versenyfogalmazást és versenyszámolást is. Versenydíjak diszkótésű könyvek voltak.

A tanulók névsora, fegyelmi és rendtartási szabályok, az internátus házsabályai, felvételi feltételek és egyéb a jövő évre vonatkozó tudnivalók egészítik ki a nagy körültekintéssel és gondtal összeállított és az intézet egyes helyiségeinek fényképlenyomaiával díszített füzetet, melyet az intézet kiváló igazgatónöje, Messinger Karolin szerkesztett. Sz. A.

HIREK.

A halálbüntetés.

A freiburgi kivégzés ismét fölzdítja azokat, akik a halálbüntetés ellen küzdenek. Rámutatnak borzalmaira, rettenetességére, középkori kegyetlenségére s hangoztatják, hogy amint az egyes embernek, úgy a társadalomnak és az államnak sem szabad gyilkolni. Mert a kivégzés éppen olyan gyilkosság, csak más nevet adnak neki.

A halálbüntetés ellenzőinek elvben tökéletesen igazuk van. Az emberélet erőszakos elpusztítása egyformán jogtalan és embertelen, akár gyilkosságnak nevezik, akár kivégzésnek.

Sajnos azonban, mint ok minden a mai társadalomban, ez is csak teoriában állja meg a helyét. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy ott, ahol a halálbüntetést eltörölték, vagy ahol ritkán alkalmazzák ezt a szörnyű igazságszolgáltatást, ott sokkal nagyobb a gyilkosságok, nevezetesen a nyereségvágyból elkövetett gyilkosságok száma, mint ahol halálbüntetés van, illető-

leg ahol gyakrabban élnek a földi igazságszolgáltatásnak ezzel a végső megtorló intézkedésével. A fegyház, ahol egész életére ellátást nyer a gonosztevő, korántsem riasztja őt annyira az emberélet kioltásától, mint a halálbüntetés. Onnan még menekülhet: van reménye rá. Akár szökéssel, akár valamely véletlen révén. Vannak kegyelmi korszakok, amikor a kényszerűségből jól viselkedő gonosztevő még idő előtt kiszabadulhat, de jó viselkedés mellett rendes a szabadulása, még életfogytiglan elítélve is, ha bizonyos időt rabságban eltöltött. Tehát még van élet a gonosztevőre a fegyházon kívül is.

De a halálbüntetésnél nincs. Itt megszűnik a legképtelenebb remény is, amely különben a rendes emberi életnek is egyik fő alkotó része, mert a létért való küzdelemben igen nagyrészt ez tartja az embereket a lelket. A halálbüntetésnél nincs semmi reménye többé az elítéltnak. A halállal vége mindennek. Az a gonosztevő tehát, aki hidegvérrel, előre megfontoltan tör embertársa életére az anyagi haszonért, a halálbüntetés szigorú alkalmazásánál, megfontolja e következményt is s nem olyan könnyen adja rá a fejét a gyilkolásra. Itt, mint azt a tapasztalat bizonyítja, a legvakmerőbb és legelszántabb gonosztevő is kerülni igyekszik az ölést s csak ha a bőréről van szó, akkor nyúl öldöklő szerszámoz. A halálbüntetés hiányában ugyszólván gondokozás nélkül öl. Bizonyoság erre a párisi apache-ok rendkívüli garázdálkodása. Sohasem voltak oly vakmerők és sohasem késeltek annyit, mint most, mikor Franciaországban az az elv, hogy a halálbüntetést csak a legritkább esetekben alkalmazzák. A mai társadalomnak ezt, a saját börtört próbáltan védő eszközét tehát a mai társadalmi rendszer mellett aligha helyes és okos félrelokin.

A dolognak egészen más a nyitja. A halálbüntetés eltörléséhez a mai gazdasági berendezkedés megváltozása szükséges. Amíg a nagy vagyoni egyenlőtlenségek állandóan és minden emberben ébren tartják az anyagi javak iránti vágyakozást, addig a nyereségvágyból, anyagi haszonért elkövetett bűntettek folyton nemcsak a fejünk fölött lógnak, de bennünk is, mindnyájunkban rejtőznek s csak a véletlen kedvező helyzet tartja őket álomban. Amint a halálbüntetés a mai társadalom büne, éppen úgy a társadalom vétkessége a többi bűnnek legnagyobb része.

Az a szerencsétlen freiburgi leányzó sem gyilkol, ha követheti szabadon érzelmeit, bármily érdemtelenné is pazarolta azt. Sohasem gyilkolt volna azért, hogy ennek révén pénzhez, a mai korban minden akadályt legyőző eszközhöz jusson. Fiatal feje nem esett volna tegnap a hóhér bárdja alatt a fűrészporsz kosárba.

Bizonyos, hogy a kollektív gazdasági berendezkedésnél sem fognak megszűnni teljesen azok a bűnesetek, amelyek a mai társadalomban előfordulnak, de a kollektív gazdasági berendezkedés legnagyobb kritikusa is sem tagadják, hogy a nyereségvágyból elkövetett bűntettek száma, ha teljesen meg nem szűnik is, elenyésző minimumra száll le. Ez a kollektív gazdasági rend természetében rejlik. Miután nem lennének vágyat keltő vagyoni egyenlőtlenségek, sőt miután értéke sem lenne a mástól elvett anyagi javaknak, (amelyek szintén csak minimálisak lehetnek), a nyereség-

— Semmi!
— Nem igaz!

— Semmi!

— Nem igaz! — és szikrázó szemmel nézett el fölöttem. Megfordultam: csinos parasztlány állott a boltajtóban.

— Teresa! — dörmögte Cincinnato sápadtan.

Mindent megértettem: szegény, ebben a lányban az ő otthoni szíriénjét vélte látni, aki megzavarta az esztét.

Két nap mulva találkoztak a piazzán. Nevetve odament hozzá és megszólította:

— Szébb vagy, mint a nap!

A lány arcul ütötte. Lármás gyerkőcök fogták körül és ő meredten állott közöttük a napsütésben. Az egyik gyerek követ dobott feléje és arcon találta. Mint a megsebesült bika, rájuk rontott, megragadta az egyiket és a földhöz vágta. Láttam, amint az ablakom alatt két carabinieri megbilineselve elvitte; orrából csorgott a vér és lehajlott fővel haladt az emberek szitkozódása közben. Sirva szaladtam utána.

Az a gyerek szerencsére csak alig sebesült meg és öt két nap mulva már kibocsátották. De mikor kiszabadult, rá sem lehetett ismerni. Komor, bizalmatlan és vad lett ezután.

Szép októberi estén ott találták meg a hid mellett, véres cafatokba tépve. Vagy husz lépéssel odébb az egyik lába hevert, amelyet a vonat kerekei metszettek le, körülötte megaludt vér és zöldes szeme felemetesen tágra volt nyitva.

Szegény Cincinnato! Közélről akarta látni a szörnyetegét, amely fut, fut, rohan... messze, messze, hosszan, feketén, mint a sárkány... és benne tűz... az ördög gyújtotta!

Gabriele d'Annunzio.

vágy nem törhetne emberélet kioltására. A nyomorúságban, egy darab kenyérért elkövetett bűntettek pedig teljesen megszűnnének.

Ebben a helyzetben azután nem volna szükség a halálbüntetésre. Itt egyszerűen önként elesne ez az embertelen „igazságszolgáltatás”. Amíg azonban a megélhetés félelménél csak egyetlen nagyobb félelem van: a halál félelem, addig az államilag biztosított egyetlen biztos megélhetés: a fegyház, nem retenti vissza annyira az embereket a gonosztevéktől, hogy nélkülözni lehessen a halálbüntetést. Eleg baj ez: de így van.

— **Személyi hír.** Dr. Perisics Zoltán polgármester tegnap este visszaérkezett Abbáziából, ahol nyári üdülésen volt s itt újból átvette hivatala vezetését.

— **A hadsereg köréből.** Hrabár János cs. és kir. vezérőrnagy tegnap este Debrecenből Nagybecskerekre érkezett s itt ma szemlét tartott a 29-ik gyalogezred zászlóalja felett.

— **A bíróság köréből.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Wágner Károly törökbecsei járásbírósi jegyzőt a titeli, Gáspár Ferenc nagyikindai járásbírósi jegyzőt pedig a tasnádi járásbíróshoz albiróvá kinevezte.

A szegedi kir. ítélő tábla elnöke Szeremlei János nagyikindai kir. törvénytudó díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló kir. ítélő tábla kerületébe díjaz joggyakornokká kinevezte.

— **A csanádi egyházmegyéből.** Csernoch János dr. püspök Brogyányi Kazimir aradi minorita szerzetest Pancsovára nevezte ki, plebánushelyettesi minőségben.

— **Ülések a városnál.** Nagybecskerek város tanácsa és iparhatósága ma délelőtt 11 órakor Sztrosz Béla városi főjegyző elnöklésével ülést tartott. A mai üléseken kisebb jelentőségű folyóügyeket intéztek el.

— **Balázi József jubileuma.** Nevezetes évforduló lesz a jövő tanévben a nagybecskereki piaristák rendházában. Ugyanis a nagybecskereki főgimnázium közszerepében és tiszteletben álló igazgatója, az itteni piarista-rendház főnöke, Balázi József a mostani tanévben tölti be tanításának negyvenedik esztendejét. A kitűnő piarista tanfőúr négy évtizeden át áldásos, derek munkát végzett s úgy a tanári körben és rendtársai sorában, mint a társadalomban mindenkinek legnagyobb becsülését szerezte meg a maga számára. Az elkövetkező szép évforduló bizonyára egyetlen körben sem fog visszhang nélkül maradni.

— **Esküvő.** Schneider József nagybecskereki fogtechnikus ma délután esküdött örök hűséget Thuma Emilia kisasszonynak. A polgári esketés délután 4 órakor volt az itteni állami anyakönyvi hivatalban.

— **Öngyilkos aggastyán.** Az élet nehéz küzdelme s a nyomorúság most ismét a halálba kergetett egy embert. A rendőrség jelentése szerint ugyanis Zimmerman János 68 éves nagybecskereki muzsikusi életuntásból tegnap délután 2 óra tájban az écskai-utnál levő vasúti hídról a Bégába ugrott és bele is fult. A közelben dolgozó emberek látták a szerencsétlen embert elmerülni, de már nem volt idejük őt megmenteni, ellenben az esetről nyomban értesítették a rendőrséget, amelynek intézkedésére azután a holttestet még ugyanaznap délután ki is fogták a Bégából a muzslyai komp közelében. Levelet ugyan nem hagyott hátra az öngyilkos, de a rendőrség valószínűnek tartja, hogy nyomorúságból követte el végzetes tettét.

— **A hideg kánikula.** A kalendárium szerint, de meg a valóság szerint is eddig úgy szokott lenni, hogy ilyen tájban úgy július 22-ikétől augusztus 23-ikáig a legégetőbben tűz le nálunk a nap a földre. Ilyentáiban állandóan csurog az izzadság az emberekről s nappal-éjjel egyaránt fuldoklunk a hőségtől. Az úde zöld falevelek sárgák lesznek, a réteken kiszárad a fű s a folyók vizei csak a fenéken csörgedeznek. Ez így szokott lenni rendesen július végétől augusztus végéig, a kánikula korszakában... Most is benne volnánk a kánikulában, azonban az idén nyoma sincs a kánikulai időnek. Őszi borongás fekszik a tájon s novemberi esősöppek verdesik az ablakot. Fű, fa, virág duzzad a sötét színektől, a folyók áradással fenyegetnek s az emberek nem az árnyékot, hanem a napot keresik, éjjel pedig a legvastagabb felöltőbe burkolozunk. Szóval a máskor átkozott „kutyameleg” valahol Afrikában maradt s ha így tart az idek, „kánikula”, az égi fűtőanyag hiányát a drága földi fűtőanyaggal kell pótolni. Mindezt pedig csak akkor lehet megbocsátani a bölcs természetnek, ha a most megtakarított égi fűtőanyagból a télire juttatna a didergő emberiségnek.

szólítottam, kenyeret adtam neki. Egyszer megkínáltam néhány soldóval is, de elkomorodott, megvetéssel visszatolta a pénzt és hátat fordított nekem. Este a Porta Nuova mellett találkoztunk és én megszólítottam:

— Cincinnato, ne haragudj!

Elfutott, mint valami üldözött medvebocs és eltűnt a fák között. De másnap reggel már a kapuban várt reám s bátortalan mosolylyal margaréta-bokrétát nyújtott át. A szeme nedves volt, az ajka reszketett.

Más alkalommal a faszorban ültünk, a nap már lebukott a hegyek mögött. A holdat nézte és elnyújtott énekéssel szomorú castellamare-i dalt dudolt. Messze, gyorsan robogó lokomotív két lámpája villogott, mint valami szörnyeteg két szeme. Vonat robogott át a hidon, aztán csend borult megint a nagy campagnára. Cincinnato felugrott ültéből:

Fut, fut, rohan, — hörögte, — messze, messze, hosszan, feketén, mint sárkány... és benne tűz, amit az ördög gyújtott...

Még ma is magam előtt látom ezt a képet, amint ott állt a nagy megrebbenésben.

Rövid idő mulva nagy változás ment végbe lelkemben; mintha láz gyötörte volna, mint csikó futkározott a réten, amíg össze nem esett, máskor mozdulatlanul állott a nagy déli melegben. Estéknél rongyait vállára vetve, hosszú léptekkel járt fel-alá a piazzán, büszkén mint valami spanyol donn. Engem került és sem pipacsot, sem buzavirágot nem hozott többé; és én szenvedtem. Igazuk volt a lányoknak, amikor azt mondták, hogy megbabonázt.

De egy reggel csak elebe álltam. Nem nézett rám, de azért elpirult.

— Mi van veled? — kérdeztem.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecsreki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Lalis Pál, ág. ev. vizkihordó és Válovecz Zsuzsanna ág. ev. — Funk Mátás, rk. sütő és Backer Teréz rk.

Születések: Bäuml Nándor, rk. cs. és kir. százados, leánya. — Nietzsche Frigyes, ág. ev. szőnyeggyári festő, fia. — Miuczin György, gk. borbélymester, leánya. — Petin Gergely, rk. napszámos, leánya. — Hahmann Károly, rk. máv. géplakatos, leánya. — Eck Jakab, rk. gépész, fia. — Czákó József, rk. géplakatos, fia. — Kovács János, rk. kormármos, 2 leánya, (iker). — Moóra Ferenc, rk. napszámos, leánya. — Szelgrád Károly, rk. kőműves, fia. — Popovics Ferenc, rk. napszámos, fia. — Weidling Tamás, rk. közkórházi szolga, fia. — Török Ferenc, rk. polg. iskolai tanár, fia. — Radicsics Uros, gk. napszámos, fia. — Tabacski Dusan, gk. napszámos, fia. — Ikity Dusan, gk. borbély, leánya. — Vorgity Vitályos, gk. napszámos, fia.

Halálozások: Anódi Jánosné, rk. 23 éves napszámosnő, tüdőv. sz. — Fuchs Mihályné, rk. 23 éves napszámosnő, hasihagyamaz. — Petin Viktória, rk. 1 napos, életgyenge. — Orlik Miklós, rk. 73 éves hivatalosolga, aggkór. — Nagy Mihály, rk. 9 hónapos, bélhurut. — Avramov Sarolta, gk. 3 éves, tüdőlob. — Kereső Gergely, rk. 48 éves gulyás, agyrázódás. — Sicc Mátás, rk. 34 éves napszámos, genyverés. — Koncui Danica, gk. 13 napos, életgyenge. — Radu Krisztina, gk. 18 hónapos, tüdőlob. — Neff Miklós, rk. 2 hónapos, bélhurut. — Tóth Ferenc, rk. 6 hónapos, bélhurut. — Schlitter István, rk. 13 hónapos, bélhurut. — Radu Fülöp, rk. 2 hónapos, életgyenge. — Berberszki Rago-dica, gk. 16 hónapos, bélhurut. — Erdősi Ernő, rk. 28 éves fazekas, tüdővérzés. — Szrdanov Radivoj, gk. 17 hónapos, bélhurut.

Heti rovat.

— július 25.

Watt Manoné megérkezése.

Éjjel fél tizenegy óra. Watt Manó az empire stílusú hálószobában nyugodtan alussza a szalma-özvegyek álmát. Két lába ingerlően kikandikál a selyemtakaró alól, fejét pedig elnyomják azok a vánkosok, amelyeket pedig ő akart elnyomni a fejével. Egyszerre rettenetes dörömbölés rázza fel az éjjeli esőndet, a bezárt ajtó egyet nyekken, kettőt nyeken, végre nagy robajjal bedől. Az ajtóban, fent megjelenik egy óriási kosár, amelyet két görnyedt láb cipel, utána huszonhárom kalapskatulya vonul be a szobába, végül pedig megjelenik — Watt Manoné. Hordárkifizetés, cseléd-összeszidás. A villanyos lámpa fénye rácsik Watt Manó ur kétségbeesett, üldözött arcára. Manó tágra nyílt szemekkel bámul az asszonyra, majd a másik oldalra akar fordulni, abban a hitben, hogy ő most álmodik. De álmodást nem tűrő hangon megszólal.

Az asszony: Manó, mi lesz? Mi lesz, Manó? Talán fölkelnél, te kedves teremtés, amikor a feleséged megérkezik! Na hiszen, ide se érdemes Balatonfüredről megérkezni. Szép kis fogadtatás!

A férj: Te vagy az, Manoné? Hát igazán te vagy? Hát miért nem maradtál te Balatonfüreden, te édes kis asszony? És ha már megérkeztél Nagybecserekre, mi jutott az eszedbe, hogy éppen a férjednél szállj meg, te drága, kis asszony?

Az asszony (energikus hangon kiszól a cselédnek.) Mari, ne merjen kipakolni egy kalaptűt se, Egy hajtűt se. Érti? Holnap visszautazom Balatonfüredre. Manó ur megbolondult. Itt nem lehet maradni, érti?

A Mari (a másik szobából): Igen, értem.

A férj (felül az ágyban): Mari, magát ki fogom dobni. Jegyezze meg magának, hogy maga ezt nem érti. (Az asszonyhoz.) Talán nem oktatná ki a cselédet a szellemi állapoton felől! Különben nem is tudom, hogy miért tegezlek. Asszonyom, talán nem oktatná ki a cselédet szellemi állapotom felől!

Az asszony (félve tekint a férjére): Manó, az istenért, mi történt veled? Én komolyan aggódom te miattad. Vigasztalj meg, édes Manókám. Ugy-e, Manókám, te csak részeg vagy?

A férj: Ön téved, asszonyom, súlyosan téved. Én azért is józan vagyok, kíméletlenül józan. Nem az első tévedése ez Önnek, asszonyom. Ön egy tévedt nő, egy Traviata...

Az asszony (egy székbe roskad. Remegő hangon): Manó, érzem, te most mindjárt goromba leszel. Manó, neked fejedbe szállt a vér...

A férj: Ugy van. A báró Veér. (Kitörve.) Az ön lovagja, a szerelme, Wertheim-szekerénye, az ön balatonfüredi Manója, akitől ön ötszáz forintot nyert és még csak nem is kártyán. Istenem, ha meggondolom, hogy az én pénzemen utazott ön báró Veérhez és a báró Veér pénzen utazott vissza énhozzám...

Az asszony: Ki az a báró Veér?

A férj: Hát ismerem én? A báró Veér az ön lírai tenórja, aki kieseng az ön verséből és akivel kettétépte hitvesi szívetem. (Sirva.) A báró Veér az ön pótférje. Ne tagadja, asszonyom, ne tagadja, valljon be mindent, hisz ugyanis kompromittálva vagyok a „Torontál” egész olvasóközönsége előtt.

Az asszony (mosolyogva): Hát ez eszi a májadat?! Légy nyugodt, Manó és ne zokogj. Báró Veér egy mese. Légy nyugodt, Manó és adjál nekem ötven forintot, mert nincsen. Légy gyöngéd, Manó és adjál nekem száz forintot.

A férj: Legyen nyugodt, asszonyom, nem adok. Jól van, a báró Veér egy mese. De a kis zsurnaliszta, de a kis fürdőhadnagy?

Az asszony: A kis fürdőhadnagy aznap fulladt be a Balatonba, mikor én megérkeztem. A kis zsurnaliszta pedig olyan, mint a balatonfüredi zsurnaliszta: légből kapott... Manó, te feltékeny vagy a szellemi termékeimre. (Sóhajtván.) Oh Manó, bár volna okod feltékenynek lenni!

A férj (sugárzó arccal): Én feltékeny vagyok? Ki tudna te rád feltékeny lenni. Hiszen én tudtam, hogy Watt Manoné egy angyal. (Kiugrik az ágyból és meg akarja ölelni az asszonyt.)

Az asszony (hirtelen feláll a székről.) Manó, most jut az eszembe: menjen vissza az ágyba, azonnal menjen vissza. Érti?

A férj: Nem megyek vissza, miért menjek vissza?

Az asszony (szigorúan): A Spitzer Árminné miatt. Manó, takarodjék vissza az ágyba?

A férj (bután): Ki az a Spitzer Árminné?

Az asszony: A Spitzer Árminné az a nő, akinél ön vigaszt keresett. A Spitzer Árminné az a nő, aki távollétemben férjet csinált a szalmaözvegyből. Manó ur, szégyelje magát!

A férj (szégyeli magát.)

Az asszony (ijedezve.) Manó, hisz ön komolyan szégyeli magát! Csak nem vonzódik az agg Spitzerné felé! (Idegesen.) Manó feleljen!

A férj (zavarban.) A Spitzerné szemet vetett rám, angyalom. Miért tagadjam: én tetszem a Spitzernének.

Az asszony: És megcsaltál engem, te hütlén kigyó!...

A férj: Ellenkezöleg: öt csaltam meg. Rábirtam Krón Dezsőt, hogy vigasztalja meg öt férje melletti özvegyiségében és most Spitzerné-nél a családi béke újra helyre állott. Ha Krón Dezső nincs, már rég elváltak volna. Légy nyugodt, angyalom, Spitzer Árminné többé rám se néz.

Az asszony: És mi volt köztetek?

A férj: Közöttünk semmi sem volt, azaz, hogy a hűségem, a jellemem, az irántad való szerelmem volt közöttünk. (Kiegyenesedik.) Olyan tiszta vagyok, mint elutazásod előtt. (Habozva.) Megölelhetlek, édesem?

Az asszony (gyanakodva): Watt Manó, igazat beszélsz te?

A Mari (álmosan megjelenik a küszöbön): Tessék már megölelni, naccsága kérem. A Manó ur igazán jó volt. (Halkan.) Még aludni se hagyják az embert!

A férj (magában): Ezt a Marit ki fogom dobni. (Az asszonyhoz.) Ha kételkedel bennem, akkor báró Veér is a világon van.

Az asszony (habozás nélkül a férje karjaiba veti magát): Édes Manókám, csak hogy végre itthon vagyok!

A férj: Isten hozott, édes kis feleségem! (A cselédhez.) Mari, takarodjék! A naccsága aludni akar...

TÁVIRATOK

A fuzió.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az utóbbi időben, különösen Kossuth Ferenc hazatérése óta a politikusok sokat foglalkoznak a fuzió ügyével. A vezető politikusoknak az a terve, hogy a fuziót még a parlament őszi ülészakánának megnyitása előtt megcsinálják. E célból szeptember közepére a koalíciós pártokat közös értekezletre hívják össze s ezen döntenének a fuzió ügyében. Azt mondják, hogy valamennyi pártban megvan a hajlandóság a fuzióra, egyes kisebb frakciók s a néppárt egy részének kivételével.

Wekerle Kossuthnál.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt meglátogatta Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert, kivel hosszabb ideig tanácskozott. Ugyancsak meglátogatta a minisztert Szterényi József államtitkár is, ki a miniszterium ügyeiről tett jelentést Kossuthnak.

A szerb patriárka-választás.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Günther Antal igazságügyminiszter, a károlocai patriárka-választó kongresszus királyi biztosa hétfőn reggel 7 óra 10 perckor utazik a keleti pályaudvarról Karlóczára. Utközben a minisztert Szabadkán és Ujvidéken ünnepélyesen fogadják. Günther Karlóczára délután 3/4 órakor érkezik meg s kivonul eléje a hatóság, a kongresszus vezetősége, valamint egy diszszázad.

A horvát helyzet.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábi jelentés szerint ottani politikai körök ismét határozottan hangoztatják, hogy Rauch Pál báró horvát bán bukása befejezett dolog. Utódjaként Kullmer grófot emlegetik, akinek a neve már többször volt forgalomban. Kullmer gróf zágrábi jelentés szerint a horvát-szerb koalícióval akarja átvenni a kormányt s erre nézve részletes programot is dolgozott ki, amelyet megküldött a királynak is, aki ezt állítólag helyeselné.

Az új ipartörvény.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kereskedelmi miniszter most küldötte szét az új ipartörvény tervezetének második részét s ezzel az ipartörvény előkészítő munkálatai befejezést nyertek. A tervezet e második részének nevezetessége a sztrájkra vonatkozó rendelkezés.

Magyar vivók világbajnoksága az olympiai versenyeken.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni távirat szerint az ottani olympiai versenyeken a magyar vivók 5 helyet nyertek a vivás világbajnokságában.

Gromon Dezső állapota.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gromon Dezső volt államtitkár állapota napról-napra javul s a lefolyt éjjel már nem volt mellette orvos. Főlggyógyulását most már bizonyosra veszik.

A törökországi mozgalmak.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Valamennyi konstantinápolyi jelentés egybehangzóan adja hírül, hogy a szultán visszaállította az 1876-iki alkotmányt. A szultánnak erre vonatkozó proklamációja általános örömet kelt. Monasztirban az összes politikai foglyokat szabadon bocsátották.

Öngyilkos törvényszéki bíró.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Egerből sürgönyzik, Csanády Akos ottani törvényszéki bíró agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

Határidő-üzenet.

Budapest, július 25. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (októberre 1908.) . . . 22 30—
 Rozs (októberre 1908.) . . . 18 84—
 Zab (októberre 1908.) . . . 16 40—
 Tengeri (augusztusra) . . . 15 30—
 Tengeri (új, októberre) . . . 14 68—

Közgazdaság.

A „Nermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-t. (Budapest), heti jelentése a tőzsdeforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, július 23.
 A nemzetközi politikai helyzet kedvezőtlen megítélése még az eddigienél is jobban fokozta az összes európai és ezzel kapcsolatban a budapesti értéktőzsde kedvtelenségét is az elmúlt hét folyamán. A mostani helyzetben egyébként a legesélyesebb jelentőségű kedvezőtlen jelenséget is figyelemre méltatják, hogy a spekuláció, valamint az értékvásárló közönség teljes kedvtelenségét és tartózkodását, ugyancsak az irányzatnak állandó gyengülését indokolják. A forgalom ugyászólva teljesen szünetel és az árfolyamok igen lényegtelen hullámzások mellett lemorzsolódnak. A hitelrészvények és a magyar koronajáradék árfolyama gyengült, valamint a rimamurányi részvények is alacsonyabb árfolyamon kerültek forgalomba, ami az alpesi részvények gyengülésével áll kapcsolatban. A helyi értékek piacán, nemkülönbön járadékokban is teljesen szünetelt az üzlet.

Az üzlet pangása következtében jelentősebb árfolyamváltozásokról nem is tehetünk jelentést.

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

Nyiltér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Mindazon jóbarátaim, t. é. bevőim és ismerőseimtől, akiktől Temesvárra való elköltözésem alkalmával személyesen búcsút nem vehetek, ez uton mondok Isten hozzádot.

Nagybecskerek, 1908. évi július hó.

Kovács Gedeon és neje.

7679-1.1

Serravallo
 jéle
CHINA-BOR vastartalommal
 Hygienikus kiállítás Bécs 1906. Általános, díszoklevél és nagy aranyérem.
 Erősítő szer: gyöngelkedők, vérszegények és lábadozó betegek számára.
 Etvágygerjesztő, idegerősítő, verjavító ital.
 1200 milliméter 1000 milliméter 5000 orvosi elismerés.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
 Megrendelhető minden gyógyszeriarban. 1/2 literes palack K. 2.60, 1 literes palack K. 4.80

ALMÁSY ÉS SZEPESSY

könyv-, zenemű- és papirkereskedése **NAGYBECSKEREK.**
 Telefon 22.

Ajánlunk antiquarice, de teljesen új állapotban:

- Gracza: „A magyar szabadságharc története”, 5 kötet, diszkiadás, 70 korona helyett 55 korona.
- Jókai Mór összes művei, milleniumi diszkiadás, 100 kötet, 500 korona helyett 350 korona.
- Szalay-Baróti: „A magyar nemzet története”, diszkiadás, 4 kötet, 60 korona helyett 48 korona.
- Kisfaludy Sándor munkái, diszkiadás, 8 kötet, 30 korona helyett 24 korona.
- Vörösmarty összes művei, 6 kötet, 24 korona helyett 15 korona.
- Vörösmarty lírai költeményei, 3 korona helyett 1 korona 80 fillér.
- Deák Ferenc: „Levelek”, 10 korona 40 helyett 8 korona.
- „Gondolatok” 11 korona 20 fillér helyett 9 korona.
- Tóth Kálmán összes költeményei 2 kötetben, 16 korona helyett 12 korona.
- Magyar Regényírók képes kiadása diszkiadásban, kötetenként 5 korona helyett 3 korona.

AZ „IDEAL” IRÓGÉP

torontálmegyei vezérképviselőisége.

229-x 38

Akar megházasodni?

Hölgyekről, köztük vannak testi hibákkal vagy törvénytelen gyermekekkel bírók is) kiknek hozományja 2000-40000 600 kor. közt váltakozik, megbízásokat kaptunk, hogy számukra alkalmas férjeket szerezünk. Csak azon urak (ha vagyon talánok is) irjanak alábbi címre, kiknél a *gyors házasság* nem utózik akadályra. L. Schiesinger, Berlin 18 653-1043

Legmesszebbre jótállás! Kezelve fizetési feltételek.

A DREZDNI MOTORGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
MOTORGYÁR
 egyik legrégebbi és legnagyobb

szállítja az elismert
 legújabb típusú
 legújabb típusú
 legújabb típusú
 legújabb típusú
 legújabb típusú
 legújabb típusú

Szivógáz- Benzin- Gáz- Nyersolaj- Acetylen-
Motorokat és lokomobilokat
 Vezérképviselőlet és raktár: **Gellért Ignác és Tsa**
 Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon szám: 12-91.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
 Páncsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
 Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
 Páncsováról: reggel 8 óra 27 perc.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 06 perc.
 Csősztelkről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Páncsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 15 perc.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versez, Antalfalva—Páncsova és Alibánára reggel 3 óra 33 perc.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
 Csősztelkre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
 Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
 Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
 Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
 Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

T. C.

Nagybecskerek, 1908. július hó 24-én.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli piacon, Hunyadi-(fő)-utca 516. sz. alatt 1874. évben apám n. Tolveth István által alapított, később Haidegger Ödön, legutóbb Galler Péter cég alatt fennállott

fűszer-, csemege-, bor- és ásványvíz-üzletet

vétel utján átvettem s azt

TOLVETH FRIGYES

törv. bej. cég alatt saját számlámra folytatom.

Főtörökvésem oda fog irányulni, hogy az elődeim iránt széles körben nyilatkozott meg-tisztelő bizalmat ocsó, gondos s pontos kiszolgálás által a magam részére is kiérdemljem.

Amidőn tisztelettel kérem, hogy üzletemet nb. pártfogásával s bizalmával kitüntetni sziveskedjék, vagyok

(680-x.1)

kiváló tisztelettel

TOLVETH FRIGYES.

SIRUP-PAGLIANO

a legjobb vértisztítószer. Feltalálója Girolamo Pagliano florenzi tanár. 1838 óta állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használják. Orvosi rendelethez minden jobb gyógyszeriarban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértörődés a fejbe stb., előmozdítja az anyagcserét és vértisztítóan hat bőrkiütések, csusz, köszvényes stb. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A 42) Via Pandolfini. Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselőség: Dr. F. Herzig, Wien, VII. (A 42) Mariahilferstrasse 43. Gyógyszertárak fölérakatéként kedvező feltételek mellett kerestetnek. 501a-93

Pályázati hirdetmény.

Most rendszeresített Pészak községi orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása: 1. Évi fizetés 1400 korona. 2. Látogatási díj nappal 1 korona, éjjel 2 korona. 3. Halottkémleli díj 40 fillér.

Megjegyzem, hogy a községben van egy uradalom, egy szeszgyár és hogy 33 család kilátásba helyezte azt, hogy a megválasztandó orvost 660 korona fizetés mellett évi házi orvosnak fogadja.

A megválasztandó orvos a torontál-megyei orvosok nyugdíj-intézetébe belépni köteles.

A megválasztandó orvos kézi gyógytár engedélyezéseért folyamodhat.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy felszerelt kérvényeiket **folyó évi augusztus hó 20-ig** címre a perjámosi főszolgabíró-sághoz adják be.

Perjámos, 1908. évi július hó 20-án.

Gyertyánffy Dénes,
főszolgabíró.

Nyilvános árverés.

A nagybecskereki gör. kel. szerb hitközség **1908. évi július 28-án d. u. 4 órakor** a hitközségi irodában nyilvános árverés útján **bérbe adja** a gimnáziumi-utcában levő **buzaraktárát** és azon **kereskedői helyiséget**, melyben azelőtt Turinszky Teodor üzlete volt egy, illetve három évre. A buzaraktár kikiáltási ára 1500 kor., az üzlethelyisége 1000 kor. Minden árverező köteles az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzként letenni készpénzben. Esetleges írásbeli ajánlatok a megállapított bánatpénzzel együtt alólirott elnök kezébe az árverés napján legkésőbb 12 óráig átadhatók. A buzaraktár bérlete az árverés napjától, az üzlethelyiség bérlete pedig 1908. évi november hó 1-től kezdődik.

A hitközség fentartja magának a jogot, hogy esetleg olyan ajánlatot is elfogadjon, mely kevésbé előnyös, s hogy az ajánlatok közül szabadon választhat.

Nagybecskerek, 1908 évi július 21.

Dr. Gyogyevity Milos,
az ideiglenes igazgató-választmány elnöke.

667-33

MŰVÉSZESTÉLY

**A KASZINÓ-VENDÉGLŐ KERTHELYISÉGÉ-
BEN F. HÓ 25-ÉN A SZEGEDI VÁROSI
SZÍNHÁZ TAGJAI KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL**

K. Hegyi Lili szubrett énekesnő. **Mezei Péter** karakter művész.

Bárdos Margit koloratur énekesnő.

Sümegi Ödön énekes bonvivant. **Krémer Jenő** első komikus.

Kun Rikárd első karnagy.

674-2.2

**KEZDETE ESTE 8
ÓRAKOR.**

JEGYEK ÁRA:

személyenként az első négy sor asztalnál 2 korona, a többi asztalnál 1 korona 60 fillér.

**Kedvezőtlen idő
esetén az előadás
a nagyteremben
lesz megtartva.**

A szerbaradáci gör. kel. szerb hitközség előjáróságától.
119/1908. sz. 672-33

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Szerbaradác község gör. kel. szerb hitközsége f. évi július hó 19-én tartott ülésében 21. sz. a. elhatározta, hogy a

tanítói lak és mellékhelyiségei

tataroztassanak, valamint egy toldalék építkezéssel felépítendő **iskolahelyiség felállítá-**sát határozta el.

Erre vonatkozó árlejtés **f. évi augusztus 2-án** Szerbaradáczon lesz megtartva. Kikiáltási ár 1070 kor. Minden árverező köteles az árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy értékpapírban biztosítékképpen az árlejtés előtt az előjáróságnak átadni. Bővebb felvilágosítással az egyházközség jegyzője szolgál.

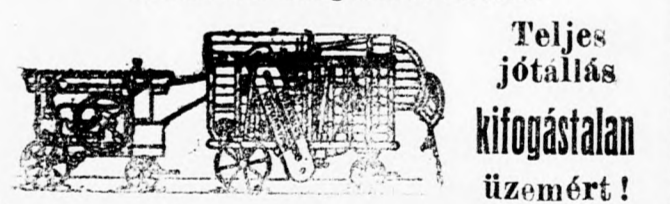
Szerbaradác, 1908. évi július 23.

Paunovics Velyka, egyházközs. jegyző.
Purkov Dobrivoj, egyházközs. elnök.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja egy cseplesi, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomibiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

:: 13-14 éves fiú is kezelheti! ::

Arjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!
200 darab elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról (17-26.26)

BUZIÁSI PHÖNIX ASVÁNYVIZ

VESE ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL. KELLEMESS, KISSÉ SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESITETT, SZÉNSAVDUS, RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.
ORVOSILAG AJANLVÁ!

lvógyógyomdraz használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdön.
Nagybecskereki főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható **Schlesinger D.** fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 463-153.85

Tudja

e már, hogy milyen páratlan kedvezményben részesíti előfizetőit a legjobban szerkesztett magyar ujság: az **EGYETÉRTÉS**. Nem érdektelen, ha

meg

tudja, hogy az Egyetértés hetenként egy gyönyörűen illusztrált, magas irodalmi színvonalon álló ismeretterjesztő szépirodalmi lapot ad **ingyen** előfizetőinek, hol a

Magyarországon

és külföldön előforduló minden érdekes és nevezetes eseményt írásban és művészi kivitelű képekben örökíti meg. **Az Egyetértés Vasárnapja** című melléklet

minden

száma meglepetésszámba megy, gyönyörű technikai kiállítás, nagy gond és figyelemmel szerkesztett szépirodalmi tartalma minden magyar

ember

teljes meglegedését fogja kiérdemelni s ezen ujitást mindenki örömmel fogadja, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy ezen nagy kedvezmény dacára az előfizetési ár maradt a régi: **1/4 évre 7 korona**. Tessék mutatványszámot kérni. Kiadóhivatal: Eötvös-u. 32.

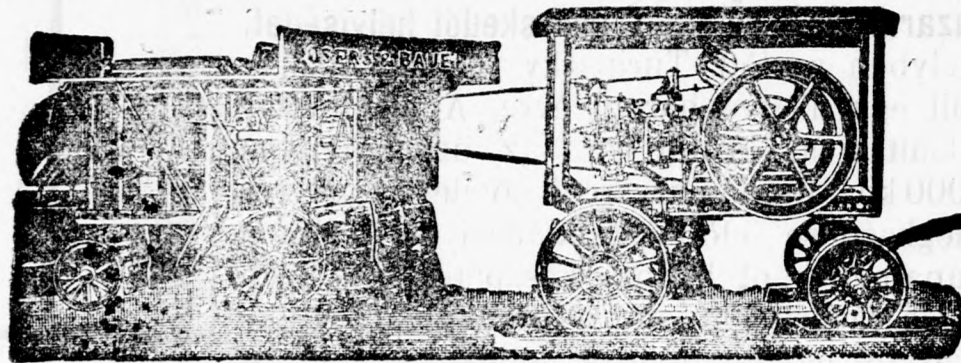
OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI., Podmanizky-utca 18. • • • WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81-83.

**Benzinlokomobilok,
benzinmotorok,
szivógázmotorok.**

A jelenkor legolcsóbb üzemereje. Üzemeltetés óra-lóerőként 2-3 fillér. Több száz telep fizetben. Kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDŰ SZOLID GYÁRTMÁNY.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket:

Schloss János és Társai Szászváros 8 HP. cséplő szerelvény
Magosi János és Fiai Monor (tanyák) 8 HP. " "
Papp János Ihárosberény 8 HP. " "
Nagy J. Pál, Boglár 6 HP. " "
Ifj. Pál István, Orda (Boglár mellett) 4 HP. " "Takács Imre malomtulajdonos, Pászto 75 HP. szivógáztelep
Stenger Vilmos Nagytopolovec 50 HP. " "
Rosmann Samu Mocs (Kolosm.) 40 HP. " "
Herczeg József Magyarbányhegy 30 HP. " "
és még számos nagy uradalomba. 83-51-27

1277/1908. sz.

Számos község elöljáróságától.

Arverési hirdetmény.

Alólirott község elöljárósága részéről ezennel hivatalosan közhírré teszi, hogy Számos községben gyakorlandó

vadászati jog

1908. évi augusztus hó 14-től 1914. évi augusztus hó 14-ig terjedő 6 (hat) évi időtartamra f. évi augusztus 12-én d. e. 10 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Számos, 1908. évi július 23.

Mravics Nándor, Csobanin Velimir,
s. jegyző. 882-31 bíró.

1960/1908. sz.

Karlova község elöljáróságától.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett Karlova községi végrehajtói állásra, melynek javadalmazása 800 kor. évi fizetés, pályázatot hirdetünk s felhívjuk mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket, melyben a nyelvismeret is igazolandó, f. évi augusztus 25-ig hozzánk annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Karlova, 1908. évi július 22.

Petrovity, 676-2.2
bíró.Bossán,
jegyző.

549/1908. sz.

A németeleméri község elöljáróságától.

Arverési hirdetmény.

Németelemér község tulajdonát képező nagyvendéglő és mézszárszék

a hozzátartozó melléképületekkel külön-külön 1908. évi október hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra Németelemér község házában f. évi augusztus 16-án d. u. 2 órakor tartandó nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Németelemér, 1908. évi július hó 22.

Muszár János, 681-2.1
jegyző.Salamon,
bíró.**Kishirdetés.**

Több használt, de jó karban levő

Cornwall-kazán30-50 m² fűtőfelülettel

megvételre kerestetik.

Ajánlatok a m. kir. országos selyemtenyészési felügyelőséghez Szekszárdra küldendők.

684-61

Kitűnő zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is, régi zongorákat ujjakkal cserélek fel s elvállalok mindenemű javítás, hangolást stb.**WEISSER ADON,**

orgona-építő és zongorahangoló, a Würth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője.

NAGYBECSKÉREK,

Kinizsi-utca 6. sz., (Izraelit. templommal szemben), 600-12.5

34-49.30

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmagasabb gyomor és altestbántalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, részben székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jeles háziáruknak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.-
Hamisítások törvényileg fenytettek.**MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ**

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a „Moll” feliratu ónozáttal van zárva.

Moll-féle sóborsszesz nevezélesen mint fájdalom csillapító bedőzsgőlési szoraköszvény, csusz és meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

583-104.7

Főszékhely

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Nagybecskerekben Kapható Kellner József és Benkovich Mihály Gyógyszer-tárában.

279/1908. végrh. sz.

677-1.

Arverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881: LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbíróságnak 1908. évi V. 279. sz. végzése következtében dr. Pap Henrik perlaszi ügyvéd által képviselt Albach Mátyás és neje torontálszigeti lakosok javára Wogh Zsigmond és Borbála torontálszigeti lakosok ellen 1200 korona s jár. erejéig 1908. évi június 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 699 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 1 ló, 1 kocs, 1 jégszekrény, 1 kocsikulcs és szobabutor nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíróság 1908. évi V. 279. sz. végzése folytán 1200 korona tökekövetelés, ennek 1906. évi április hó 14-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 272 kor. 76 fill. ben bíróság már megállapított költségek erejéig Torontálszigeten adósok házában leendő megtartására 1908. évi augusztus 7-ik napjának d. e. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881: LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlasz, 1908. évi július 18.

Engel,
kir. bir. végrehajtó.**Nyomdász-tanuló**

jó családból

azonnal felvétetik.

„Ruszándá” gyógy-iszap fürdő, MELENCZÉN, (Torontálm.)

mely gyógyeredményben azonos a Pöstyén és Szt-Lukács iszapfürdők gyógyerejével, 1908. évi május hó 14-én nyílt meg.

Az iszap és víz gyógyerejét különösen köszvényben idült ízületi rheumában, a scropulosis minden alakjában szenvedők, ugyszintén minden kenő-gyógymódnak ellenálló bőrbetegek, különösen psoriasis minden prurigóban szenvedők, továbbá rendellenes vérzésben szenvedő nők és idegbetegek igen magasztalják. Speciális hatása a csontbántalmaknál, caries necrosisnál, a leghíresebb nemzetközi fürdők felülmúlja. Az idült Lues bántalomnál mint utókura kitűnő sikert mutat fel, és e célra külön kabinko állanak rendelkezésre. A legutóbbi 570 fürdőbeteg közül 21-szeri fürdő használata után teljesen gyógyultan 276, félgógyultan 222 s gyógyulatlanul 72 beteg hagyta el a fürdőt.

Vendégeknél rendelkezésére állanak: három legmodernebben berendezett lakóház, tágas terasokkal, gyógy-és étterem, kitűnő konyha, rendkívüli jó zene, tekepálya, teke-asztal, zongora, arnyas és virágos park padokkal stb. stb. Kívánatra, pontos cím megjelölésével, készséggel és díjmentesen közelebbi felvilágosítással szolgál alulirt ügyvivő.

Prospektusok bérmentve küldetnek.

Ruszándá gyógyfürdő igazgatóságáért:

Melenczén, 1908. évi július hó 8-án.
PIPERSZKI KAMENKO,
ügyvivő.

650-3.2

PETROVITS JENŐ,
elnök.